บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกรรมาธิการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเงิน การคลังฯ โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๘

ที่ **วันที่** ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอส่งบันทึกเสนอความเห็น เรื่อง "แนวทางการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ของประเทศไทย"

เรียน ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑ (ผ่านผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเงิน การคลังฯ)

ตามที่ข้าพเจ้านางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์ กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สำนักกรรมาธิการ ๑ ได้รับมอบหมายให้จัดทำบันทึกเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ อันเป็นภารกิจสำคัญซึ่งได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาสำนักกรรมาธิการ ๑, ๒, ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้จัดทำบันทึกเสนอความเห็น เรื่อง "แนวทางการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ของประเทศไทย" เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอนำส่งบันทึกเสนอความเห็นดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์)
วิทยากรปฏิบัติการ

(นางสาวนิภา กัวสกุล)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงิน

เห็นชอบ
เผยแพร่ Intranet

(นางสาวกรรณิง ขอมพลาพล)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑
๑๘ มี.ค. ๖๒

เรียน ผอ. สำนักกรรมาธิการ 1

ด้วยบันทึกเสนอความเห็น ฯ. ของนางสาวสิราภรณ์ ได้ผ่านการพิจารณาของคณะทำงาน ฯ. เมื่อวันที่ 15 มี.ค. 62 รายละเอียดตามแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

๑๘ มี.ค. ๖๒

แบบประเมินมาตรฐานในการพิจารณาบันทึกเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะกรรมาธิการ สำนักกรรมาธิการ ๑

ชื่อเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ของประเทศไทย

ลำดับที่	ประเด็นการประเมิน	ผ่าน	แก้ไข	ไม่ผ่าน
เกณฑ์พิจารณาด้านเนื้อหาและความถูกต้อง				
๑.	ความเป็นมา	✓		
๒.	ประเด็นพิจารณา	✓		
๓.	ข้อมูลประกอบการพิจารณา	✓		
๔.	วิเคราะห์ประเด็นการพิจารณา	✓		
๕.	ความเห็นและข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณา	✓		
เกณฑ์การพิจารณาด้านภาษาและรูปแบบการเขียน				
๑.	การจัดลำดับหัวข้อและเนื้อหา	✓		
๒.	การใช้ภาษาและการเรียบเรียง	✓		
๓.	ความถูกต้องในการจัดพิมพ์ ตัวสะกด และวรรคตอน	✓		
เกณฑ์การพิจารณาด้านการอ้างอิงที่มาของข้อมูล				
๑.	เอกสารแนบที่เกี่ยวข้อง	✓		

(ลงชื่อ) ..... ผู้จัดทำ
(นางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์)
วิทยากรปฏิบัติการ
วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) ..... ผู้ตรวจสอบ
(นางสาวนิภา กัวสกุล)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเงิน
การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน
วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) ..... ผู้ตรวจสอบ
(นายอรุณ ลายผ่องแผ้ว)
ประธานคณะทำงานกลั่นกรองเอกสารวิชาการฯ
วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

(ลงชื่อ) ..... ผู้รับรอง
(นางอารยะหญิง จอมพลาพล)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑
วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกรรมาธิการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมาธิการเงิน การคลังฯ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๙๘ – ๙

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๕/ **วันที่** ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ของประเทศไทย

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

ด้วยคณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดให้มีการพิจารณาศึกษาประเด็นแนวทางในการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ของประเทศไทย โดยฝ่ายเลขานุการฯ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัลของประเทศไทย ซึ่งได้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายเรียบร้อยแล้ว จึงขอนำเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการฯ ดังนี้

๑. ความเป็นมา

สกุลเงินดิจิทัล หรือที่เรียกว่า คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) ตามความหมายในพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ หมายถึง "หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์จะใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าบริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และให้หมายความรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ประกาศกำหนด" ได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินธุรกิจฟินเทคและทำให้รูปแบบของการทำธุรกรรมทางการเงินเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งส่งผลต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจของประเทศไทยในหลายมิติ

สำหรับภาคการเงินไทยมีการศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ที่เป็นนวัตกรรมการประมวลผลแบบกระจายศูนย์ (Distributed Ledger Technology : DLT) คือ เทคโนโลยีการประมวลผลแบบกระจายข้อมูลและส่งข้อมูลที่เหมือนกันให้กับทุกคนในเครือข่าย โดยไม่จำเป็นต้องมีคนกลางในการเก็บข้อมูล มีความมั่นคงปลอดภัยสูง และทำงานได้ทุกเวลา จึงช่วยให้การทำธุรกรรมระหว่างผู้ใช้งานในระบบมีความน่าเชื่อถือโดยไม่ต้องผ่านตัวกลาง ด้วยการส่งสำเนาบันทึกธุรกรรมไปยังผู้ใช้ทุกคนในระบบ และมีกุญแจรหัสในการเข้าถึงข้อมูลในระบบนั้น

ด้านธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ได้ร่วมกันศึกษาการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้ในการทดลองออกสกุลเงินดิจิทัลโดยอ้างอิงจากเงินบาทที่เรียกว่า คริปโตบาท เพื่อนำมาใช้ในการชำระราคา (Settlement) กันระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ และระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกันภายใต้ชื่อโครงการอินทนนท์ รวมถึง ภาคเอกชนโดยบริษัท แอดไวซ์ ไอที อินฟินิท จำกัด ผู้จัดจำหน่ายสินค้าคอมพิวเตอร์และไอที และบริษัท บาทฟินเทค จำกัด ได้ร่วมกันเปิดระบบชำระสินค้าด้วยไทยบาทดิจิทัลผ่านระบบของ Cash2Coins ในการซื้อสินค้าจาก Advice Online ภายใต้โครงการไทยบาทดิจิทัล (TBD)

ส่วนภาครัฐได้มีนโยบายสนับสนุนโดยการออกกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดกรอบการเสนอซื้อ ขาย การแลกเปลี่ยนเงินสกุลดิจิทัลและโทเคน และประเด็นทางด้านภาษี เช่น พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้น เพื่อรองรับและส่งเสริมการใช้งานสกุลเงินดิจิทัลของประเทศ

เอกสารที่ไม่ใช้ประโยชน์

ดังนั้น การสนับสนุนแนวทางในการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัลของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรมอย่างบูรณาการ จะเป็นการสร้างศักยภาพในการให้บริการทางการเงินและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตอย่างมีเสถียรภาพ มั่นคง ปลอดภัย และยั่งยืน

๒. ประเด็นการพิจารณา

๒.๑ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากสกุลเงินดิจิทัล

๒.๒ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนสกุลเงินดิจิทัล

๓. ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๑)

๓.๒ พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ และสรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๒)

๓.๓ ข้อมูลข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๕๔/๒๕๖๑ เรื่อง ความร่วมมือในโครงการอินทนนท์ และข้อมูลข่าวบริษัท บาทฟินเทค จำกัด เรื่อง Advice Online รับชำระเงินด้วยไทยบาทดิจิทัล (TBD) (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๓)

๓.๔ ข้อมูลด้านวิชาการ (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ หมายเลข ๔)

- ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง Central bank digital currency อีกหนึ่งวิวัฒนาการของเงิน และเรื่อง Cryptocurrencies and friends : นวัตกรรม พัฒนาการ ความเสี่ยง และการกำกับดูแล
- ข้อมูลจากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เรื่อง ภาคธุรกิจการเงินกับแนวทางการปรับตัวในยุค FinTech

๔. วิเคราะห์ประเด็นการพิจารณา

การพิจารณาว่าประเทศไทยควรมีแนวทางอย่างไรในการส่งเสริมให้มีสกุลเงินดิจิทัลที่มีเสถียรภาพ ประสิทธิภาพ และความมั่นคง จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากสกุลเงินดิจิทัล และแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนสกุลเงินดิจิทัล ดังนี้

๔.๑ ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากสกุลเงินดิจิทัล

๔.๑.๑ การระดมทุนผ่านเหรียญดิจิทัล (Initial Coin Offering : ICO) นั้นอยู่ภายในการกำกับดูแลโดย ก.ล.ต. ภายใต้กฎหมายคุ้มครองเกี่ยวกับ ICO สำหรับนักลงทุน แต่ไม่ได้เป็นการรับประกันความสำเร็จของโครงการที่ระดมทุน ราคา หรือผลตอบแทน ผู้ลงทุนยังมีโอกาสขาดทุนหรืออาจมีช่องทางการเปลี่ยนมือโทเคนดิจิทัลที่จำกัด ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงควรศึกษาข้อมูลให้ครบถ้วนและสามารถยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ก่อนตัดสินใจลงทุน

๔.๑.๒ ธนาคารกลางหลายแห่งได้ให้ความสนใจ Cryptocurrency ประเภท Central Bank Digital Currency (CBDC) ซึ่งมีการศึกษาและทดลองโดยการใช้เทคโนโลยี Blockchain โดยโครงการอินทนนท์มีการพัฒนาขึ้นภายใต้เงื่อนไขทางเทคโนโลยี Blockchain เช่นกัน ซึ่งในอนาคตหากมีการพัฒนาจนประชาชนสามารถโอนเงินสกุลดิจิทัลโดยผ่านธนาคารได้ อาจจะต้องมีการออกกฎเกณฑ์เพื่อรองรับเพิ่มเติมและมีการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ ชัดเจน และเหมาะสมกับระบบนิเวศนวัตกรรมของประเทศ

๔.๑.๓ สกุลเงินดิจิทัลกำลังเข้ามาเปลี่ยนแปลงกลไกทางเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การซื้อขายสินค้าแล้วรับชำระเงินด้วยเหรียญไทยบาทดิจิทัล (TBD) ซึ่งเป็นการสร้างเทคโนโลยีให้ใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง และเป็นการสนับสนุนธุรกิจแบบแพลตฟอร์มทำให้เกิดการสร้างงานบริการในโลกดิจิทัลใหม่ อย่างไรก็ดี การใช้สกุลเงินดิจิทัลอาจลดบทบาทคนกลางอย่างธนาคารลงได้

สำเนาถูกต้อง สำนักการวิศวกรรม

๔.๒ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนสกุลเงินดิจิทัล แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๔.๒.๑ แนวทางการส่งเสริมจากภาครัฐ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันในประเด็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ ได้ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศในการร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมจากภาคเอกชน เพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง และการสนับสนุนธุรกิจแบบแพลตฟอร์มทำให้เกิดการสร้างงานบริการในโลกดิจิทัลใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงเครือข่ายดิจิทัลให้เชื่อมต่อได้อย่างสากล

โดยภาครัฐเป็นหน่วยงานหนึ่งที่เห็นถึงความสำคัญในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้เริ่มเปิดรับฟังความคิดเห็นเมื่อปลายปี ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ จากนั้น ก.ล.ต. ได้ออกหลักเกณฑ์รองรับการออกและเสนอขายโทเคนดิจิทัลด้วยการระดมทุนผ่านเหรียญดิจิทัล (Initial Coin Offering : ICO) และให้ความเห็นชอบผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล (ICO Portal) โดยมีผลใช้บังคับวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ต่อมา ก.ล.ต. ได้ออกประกาศหลักเกณฑ์กำกับดูแลสกุลเงินดิจิทัลเพิ่มเติม พร้อมทั้งแนวทางกำกับ ICO อนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนเงินบาทกับ ๗ สกุลเงินดิจิทัล ได้แก่ บิทคอยน์ (Bitcoin) บิทคอยน์แคช (Bitcoin Cash) อีเธอร์เรียม (Ethereum) อีเธอร์เรียมคลาสสิค (Ethereum Classic) ไลท์คอยน์ (Litecoin) ริพเพิล (Ripple) และสเตลล่า (Stellar) เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินดิจิทัล และประเด็นทางด้านภาษี ดังนี้

๑) พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ สรุปได้ว่า เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายรองรับธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ และเพื่อป้องกันประชาชนจากการถูกหลอกลวง จึงจำเป็นต้องมีพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลเข้ามาดูแลการทำธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล โดยเฉพาะในเรื่องของหลักเกณฑ์ในการระดมทุน ได้แก่ ผู้ลงทุนใน ICO ผู้เสนอขาย ICO และผู้ประกอบธุรกิจการ ICO Portal เนื่องจากการออก ICO โดยทั่วไปนั้น สามารถทำได้โดยไม่ต้องผ่านตัวกลาง คือ ออกประกาศ ICO และระดมทุนจากผู้ลงทุนโดยตรง แต่หลักเกณฑ์ที่ออกมานั้นบังคับให้ผู้เสนอขาย ICO ในประเทศไทย จำเป็นต้องใช้ตัวกลางอย่าง ICO Portal เพื่ออำนวยความสะดวกในขั้นตอนต่าง ๆ รวมถึงเป็นการคัดกรองผู้ออกเหรียญ และคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ลงทุน

๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑ สรุปได้ว่า เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้พึงประเมินที่ได้จากการถือหรือครอบครองโทเคนดิจิทัล หรือการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการแก้ไขเพิ่มเติมในบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๔) (ซ) เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือผลประโยชน์อื่นใดในลักษณะเดียวกันที่ได้จากการถือหรือครอบครองโทเคนดิจิทัล และ (ฌ) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕ ของเงินได้พึงประเมินอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๔.๒.๒ แนวทางการส่งเสริมจากภาคเอกชน

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ร่วมกับบริษัท R3 และธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการอินทนนท์ จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) และธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น จำกัด ในการออกแบบและพัฒนาระบบต้นแบบของการโอนเงินระหว่าง

สำเนาถูกต้อง

สถาบันการเงิน โดยใช้สกุลเงินดิจิทัลจำลองที่ออกโดยธนาคารกลาง (Wholesale Central Bank Digital Currency : Wholesale CBDC) บนแพลตฟอร์ม Corda ที่เป็นเทคโนโลยีการประมวลผลแบบกระจายศูนย์ (Distributed Ledger Technology : DLT) ถูกพัฒนาโดยบริษัท R3 ซึ่งเป็นบริษัททางด้านเทคโนโลยีที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาและดำเนินโครงการในลักษณะเดียวกับโครงการอินทนนท์แก่ธนาคารกลางในหลายประเทศ โดยมีขอบเขตของโครงการฯ คือ ในระยะแรกจะเป็นการออกแบบ พัฒนา และทดสอบระบบต้นแบบการโอนเงินระหว่างสถาบันการเงินผ่านการใช้สกุลเงินดิจิทัลจำลองที่ออกโดยธนาคารกลาง ซึ่งจะมีกลไกการจัดการสภาพคล่องและการบริหารความเสี่ยง คาดว่าจะเสร็จสิ้นภายในไตรมาส ๑ ปี ๒๕๖๒ ส่วนระยะต่อไป ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการฯ และบริษัท R3 มีแผนร่วมกันที่จะขยายงานส่วนนี้ให้รวมถึงการโอนเงินสำหรับลูกค้าและการโอนเงินระหว่างประเทศด้วย

อีกทั้ง บริษัท บาทฟินเทค จำกัด ได้เปิดตัวเหรียญไทยบาทดิจิทัล (TBD) เงินสกุลดิจิทัลผ่านระบบ Cash2Coins และออกระดมทุนผ่านเหรียญดิจิทัล (Initial Coin Offering : ICO) ในชื่อ BahtFintech เพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินสำหรับการซื้อขายออนไลน์ โดยร่วมกับบริษัท แอดไวซ์ ไอที อินฟินิท จำกัด ผู้จัดจำหน่ายสินค้าคอมพิวเตอร์และไอที ในการซื้อสินค้าจาก Advice Online เว็บไซต์ E-Commerce และให้บริการลูกค้าโดยสามารถเลือกชำระเงินซื้อสินค้าผ่านออนไลน์ด้วย TBD อีกด้วย ๑

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณา

๕.๑ ความเห็น

ในอนาคตสกุลเงินดิจิทัลและธุรกิจเงินดิจิทัลจะเข้ามามีบทบาทกับการดำเนินชีวิตของประชาชนและมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น การทำธุรกรรมทางการเงินจะมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมด้านนวัตกรรมของประเทศให้มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ดังนั้น เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยมีสกุลเงินดิจิทัลที่เป็นรูปธรรมชัดเจน มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับระบบนิเวศทางนวัตกรรมของประเทศ จึงควรมีแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมเกี่ยวกับเงินดิจิทัลที่ชัดเจน มีมาตรการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่เป็นไปตามหลักสากล ตลอดจนหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลควรมีการดำเนินการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการร่วมมือกัน

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน ควรเชิญกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ผู้ประกอบธุรกิจเงินดิจิทัล สถาบันการเงิน ธนาคารพาณิชย์ ภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการฯ ในการพิจารณาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัลของประเทศไทยในอนาคต เพื่อรับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง ปัญหา อุปสรรค แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเงินดิจิทัล และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม โดยการตั้งคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาแนวทางการส่งเสริมสกุลเงินดิจิทัลของประเทศไทย เพื่อกำหนดมาตรการรองรับสกุลเงินดิจิทัลอย่างบูรณาการและสอดคล้องกับระบบนิเวศทางนวัตกรรมของประเทศ และเพื่อทำให้การดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประโยชน์สูงสุดต่อประเทศในอนาคต

สำเนาถูกต้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และอนุญาตให้เสนอบันทึกความเห็นต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาต่อไป

(นางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์)
วิทยากรปฏิบัติการ

(นางสาวนิภา กัวสกุล)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเงิน การคลัง
การธนาคารและสถาบันการเงิน

(นางอารยะหญิง จอมพลาพล)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑

งานวิชาการ สำนักกรรมาธิการ

เอกสารแนบหมายเลข ๑

ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ประกาศ

เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้เป็นยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบกับในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติให้ความเห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ดังมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑. บทนำ

ในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง อาทิ ปัจจัยด้านความผันผวนของเศรษฐกิจโลก กฎ ระเบียบระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า ทักษะความสามารถของแรงงาน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วที่ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และภาคบริการต้องปรับตัวให้สอดรับกับความต้องการของผู้บริโภค รูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคที่ทำให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต อาทิ เศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยี จะทำให้ประเทศไทยเผชิญความท้าทายมากขึ้นในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะต่อไป

ในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศในระยะต่อไปโดยยึดเป้าหมายในการยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้ และในขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวจะต้องส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำลดลง ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องสร้างเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ที่จะช่วยยกระดับการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้า จะมุ่งเน้นการวิจัย พัฒนานวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบันไปสู่ภาคการผลิตและบริการใหม่ที่มีศักยภาพ การพัฒนารูปแบบการค้าให้สอดรับกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมให้เกิดสังคมผู้ประกอบการ การพัฒนาทักษะและความสามารถของแรงงาน

ดังนั้น เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้อย่างประสบความสำเร็จใน ๒๐ ปี ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง รวมทั้งมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับประเทศไทยจึงได้มุ่งพัฒนาบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

ในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันจึงกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศสามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่มีอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต รวมทั้งรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

๓.๒ ผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน

๓.๓ การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา

๓.๔ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษา

ต่าง ๆ รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยตระหนักถึงความยั่งยืน

๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ สร้างศูนย์กลางเศรษฐกิจและนวัตกรรมแห่งใหม่ในส่วนภูมิภาคคู่ขนานกับการเติบโตของกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยยกระดับจังหวัดสำคัญของไทยส่งเสริมการพัฒนาในเชิงพื้นที่ พัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาเมือง และสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้านเพื่อส่งเสริมการสร้างคลัสเตอร์ของเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ภายใต้ระบบนิเวศที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมซึ่งมีมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาค สถาบันการศึกษาท้องถิ่น และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเป็นแรงขับเคลื่อน การยกระดับจังหวัดสำคัญเป็นเมืองเศรษฐกิจประจำภาค เพื่อเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาคที่เชื่อมต่อกับเมืองเศรษฐกิจอื่นและเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน และกระจายศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ภาคต่าง ๆ ของไทย การสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้านโดยอาศัยความได้เปรียบที่แตกต่างกันของแต่ละจังหวัด ซึ่งช่วยส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์ของเกษตรอุตสาหกรรมและบริการ พร้อมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ เพื่อให้เมืองเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุนใหม่ โดยการส่งเสริมให้เมืองเป็นเจ้าภาพจัดเทศกาลความคิดสร้างสรรค์และวัฒนธรรมระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับการใช้มหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาค และสถาบันการศึกษาท้องถิ่น ขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาค

๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ สนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศในการร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมจากภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัยหรือมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก เพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งการสร้างระเบียงทางด่วนดิจิทัล และเสริมสร้างความรู้และโอกาสในการเข้าถึงโครงข่ายบรอดแบนด์หลากรูปแบบตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยมีรูปแบบการเชื่อมโยงด้านดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในระดับสากลทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการวางกรอบในการจัดการทรัพยากรคลื่นความถี่ให้เพียงพอรองรับบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ มีการสนับสนุนธุรกิจแบบแพลตฟอร์ม ที่ทำให้เกิดการสร้างงานบริการในโลกดิจิทัลใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานบริการและบริหารของภาครัฐและเอกชน และสร้างความมั่นคงในการเชื่อมโยงเครือข่ายดิจิทัลเชื่อมต่อกับโลก และการสนับสนุนและเร่งรัดการนำวิทยาศาสตร์ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์การออกแบบที่คำนึงถึงผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง มาใช้ในภาคการผลิตและบริการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลหลากหลายแหล่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเพิ่มศักยภาพคนในสังคมด้วยการเข้าถึงความรู้ เครื่องมือบนพื้นฐานของธรรมาภิบาลข้อมูล ซึ่งครอบคลุมความปลอดภัยไซเบอร์ ความมีจริยธรรม และการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมทั้งการเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน บริหารจัดการพลังงานให้มีประสิทธิภาพและมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีราคาที่เหมาะสมและการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการใช้พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต บริการและการขนส่ง รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในสัดส่วนที่มากขึ้น ตลอดจน

เอกสารแนบหมายเลข ๒

- พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑
- พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑
- สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
ให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร
พุทธศักราช ๒๔๘๑

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)
อาทิตย์ทิพอาภา
พล. อ.เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๑
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรตราประมวลรัษฎากรเพื่อปรับปรุงการรัษฎากรตามหลักความเป็นธรรมแก่สังคม

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๔๘๑"

มาตรา ๒[๑] ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ใช้ประมวลรัษฎากรตามที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติในลักษณะ ๒ หมวด ๖ ว่าด้วยอากรแสตมป์นั้น ให้ใช้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ เป็นต้นไป

มาตรา ๔ นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติเงินรัชชูปการ พุทธศักราช ๒๔๖๘

(๒) พระราชบัญญัติลักษณะเก็บเงินค่านา ร.ศ. ๑๑๙

(๓) พระราชบัญญัติลักษณะการเก็บภาษีค่าที่ไร่อ้อย พุทธศักราช ๒๔๖๔

(๔) พระราชบัญญัติเปลี่ยนวิธีเก็บภาษียา ร.ศ. ๑๑๙

(๕) ประกาศพระราชทานยกเงินอากรสวนใหญ่ค้างเก่าและเดินสำรวจต้นผลไม้ใหม่

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖/-/หน้า ๑/๑ เมษายน ๒๔๘๒

(๑) กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางค้าหรือหากำไรโดยรัฐบาลต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

(๒) กิจการร่วมค้า ซึ่งได้แก่ กิจการที่ดำเนินการร่วมกันเป็นทางค้าหรือหากำไรระหว่างบริษัทกับบริษัท บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือระหว่างบริษัทและ/หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือนิติบุคคลอื่น

(๓)[๘๗] มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๔๗ (๗) (ข)

(๔)[๘๘] นิติบุคคลที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

"คณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล"[๘๙] หมายความว่า บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงกระทำการร่วมกันอันมิใช่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ

"ขาย"[๙๐] หมายความรวมถึง ขายฝาก แลกเปลี่ยน ให้ โอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ไม่ว่าด้วยวิธีใด และไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่แต่ไม่รวมถึง

(๑) ขาย แลกเปลี่ยน ให้ หรือโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่มิใช่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และราคาหรือมูลค่าตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(๒) การโอนโดยทางมรดกให้แก่ทายาทซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์

"ราคาขาย"[๙๑] หมายความรวมถึง ราคาที่เจ้าพนักงานประเมินกำหนดตามมาตรา ๔๙ ทวิ

"สิทธิครอบครอง"[๙๒] หมายความถึง สิทธิครอบครองในการถือครองอสังหาริมทรัพย์

ส่วน ๒
การเก็บภาษีจากบุคคลธรรมดา

มาตรา ๔๐[๙๓] เงินได้พึงประเมินนั้นคือ เงินได้ประเภทดังต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงิน

---

[๘๗] มาตรา ๓๙ นิยามคำว่า "บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล" (๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๒๕

[๘๘] มาตรา ๓๙ นิยามคำว่า "บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล" (๔) เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๙

[๘๙] มาตรา ๓๙ นิยามคำว่า "คณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล" เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๙) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๙๐] มาตรา ๓๙ นิยามคำว่า "ขาย" เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕

[๙๑] มาตรา ๓๙ นิยามคำว่า "ราคาขาย" เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕

[๙๒] มาตรา ๓๙ นิยามคำว่า "สิทธิครอบครอง" เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๕

ค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด[๙๔]

(๑)[๙๕] เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

(๒)[๙๖] เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้นั้น ไม่ว่าหน้าที่หรือตำแหน่งงานหรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

(๓)[๙๗] ค่าแห่งกู๊ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปีหรือเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

(๔) เงินได้ที่เป็น

(ก)[๙๘] ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตั๋วเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตั๋วเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิดไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

---

[๙๓] มาตรา ๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๙๖

[๙๔] มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗

[๙๕] มาตรา ๔๐ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗

[๙๖] มาตรา ๔๐ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๗

[๙๗] มาตรา ๔๐ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒

[๙๘] มาตรา ๔๐ (๔) (ก) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔

เฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว[๙๙]

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณเงินได้ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่บุตรชอบด้วยกฎหมายที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นผู้มีเงินได้ และความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดา แต่ถ้าความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดามิได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดาหรือของมารดาผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือของบิดาในกรณีบิดามารดาใช้อำนาจปกครองร่วมกัน[๑๐๐]

ความในวรรคสองให้ใช้บังคับกับบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ด้วยโดยอนุโลม[๑๐๑]

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่กันไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากัน หรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช)[๑๐๒] ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วนหรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

(ซ)[๑๐๓] เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือผลประโยชน์อื่นใดในลักษณะเดียวกันที่ได้จากการถือหรือครอบครองโทเคนดิจิทัล

(ฌ)[๑๐๔] ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

(๕)[๑๐๕] เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

---

[๙๙] มาตรา ๔๐ (๔) (ข) วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๕

[๑๐๐] มาตรา ๔๐ (๔) (ข) วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓

[๑๐๑] มาตรา ๔๐ (๔) (ข) วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓

[๑๐๒] มาตรา ๔๐ (๔) (ช) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๓๔

[๑๐๓] มาตรา ๔๐ (๔) (ซ) เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑

[๑๐๔] มาตรา ๔๐ (๔) (ฌ) เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑

[๑๐๕] มาตรา ๔๐ (๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒

พระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙)

พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้พึงประเมินที่ได้จากการถือหรือครอบครองโทเคนดิจิทัลหรือการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ซึ่งการตราพระราชกำหนดนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (ซ) และ (ฌ) ของ (๔) ในมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากร

“(ซ) เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือผลประโยชน์อื่นใดในลักษณะเดียวกันที่ได้จากการถือหรือครอบครองโทเคนดิจิทัล

(ฌ) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (ฉ) ของ (๒) ในมาตรา ๕๐ แห่งประมวลรัษฎากร

“(ฉ) ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๔) (ซ) และ (ฌ) ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ ๑๕.๐ ของเงินได้”

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีการถือหรือครอบครองโทเคนดิจิทัล หรือการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัลซึ่งเงินได้จากกรณีดังกล่าวเป็นเงินได้พึงประเมินที่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษี แต่โดยที่ยังไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อการจัดเก็บภาษีเงินได้จากคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัลเป็นการเฉพาะเป็นเหตุให้รัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วน ดังนั้น เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในกรณีดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และโดยที่เป็นกฎหมายเกี่ยวด้วยภาษีอากรซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชกำหนด
การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561

14 พฤษภาคม 2561

1. เหตุผลและความจำเป็นในการตราพระราชกำหนด

โดยที่ปัจจุบันได้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือ ในการระดมทุนต่อประชาชน เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน รวมถึงนำมาซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ยังไม่มีกฎหมายที่กำกับดูแลการดำเนินการดังกล่าวในประเทศไทย ทำให้มีการประกอบธุรกิจหรือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน ระบบเศรษฐกิจของประเทศ และเกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง จึงมีการตราพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 เพื่อกำกับดูแลการระดมทุนผ่านสินทรัพย์ดิจิทัลรวมทั้งการประกอบธุรกิจและการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กิจการที่มีศักยภาพมีเครื่องมือในการระดมทุนที่หลากหลาย ผู้ลงทุนมีข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน คุ้มครองผู้ลงทุนมิให้ถูกฉ้อฉลหรือถูกหลอกลวงจากผู้ที่ไม่สุจริต และป้องกันการนำสินทรัพย์ดิจิทัลไปใช้สนับสนุนธุรกรรมที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งดูแลให้การซื้อขายในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลมีความเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ตลอดจนมีกลไกในการดูแลรักษาเสถียรภาพทางการเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

2. วันใช้บังคับ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการของร่างพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลพร้อมร่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรซึ่งกำหนดประเภทเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัล เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2561 และต่อมาเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561 ได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ทั้งนี้ ร่างพระราชกำหนดทั้งสองฉบับได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2561 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. สาระสำคัญของพระราชกำหนด

3.1 ประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัล

- สินทรัพย์ดิจิทัล (digital asset) ที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชกำหนดนี้ ได้แก่ คริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล โดยมีความหมายดังต่อไปนี้

(1) “คริปโทเคอร์เรนซี” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการหรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล

(2) “โทเคนดิจิทัล” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการ

ใด ๆ หรือกำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกและผู้ถือ

(3) คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจประกาศกำหนดให้หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในทำนองเดียวกัน เป็นคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล แล้วแต่กรณี เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลเพิ่มเติมได้

- กำหนดบทบัญญัติรองรับมิให้หลักทรัพย์ตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ที่แม้จะอยู่ในรูปของหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัลภายใต้พระราชกำหนดนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและป้องกันความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

3.2 การเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ออกใหม่ต่อประชาชน

- การเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ออกใหม่ต่อประชาชน หรือโทเคนดิจิทัลที่ผู้เสนอขายได้ออกไว้แล้วและมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอขายเป็นการทั่วไปต่อประชาชน จะกระทำได้เฉพาะนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด และต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. รวมทั้งต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ด้วย
- การเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. แล้ว จะกระทำได้ต่อเมื่อแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนมีผลใช้บังคับแล้ว โดยต้องเสนอขายต่อผู้ลงทุนตามประเภทและภายใต้เงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด รวมทั้งต้องเสนอขายผ่านผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล (ICO portal)[1] ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. เท่านั้น
- กำหนดหน้าที่ภายหลังการเสนอขาย โดยให้ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลจัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน และข้อมูลอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือโทเคนดิจิทัล หรือต่อการตัดสินใจลงทุน หรือต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหรือมูลค่าของโทเคนดิจิทัล ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อประชาชนและผู้ลงทุนต่อไป
- คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจประกาศกำหนดให้การเสนอขายโทเคนดิจิทัลบางประเภทไม่อยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติในส่วนที่ว่าด้วยการเสอนขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน หรืออาจยกเว้นให้การเสนอขายโทเคนดิจิทัลบางประเภทหรือบางลักษณะ ไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวนต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ทั้งนี้ เพื่อผ่อนปรนให้กับโทเคนดิจิทัลบางประเภทซึ่งมีลักษณะเป็นการค้าขายสินค้าหรือให้บริการตามปกติ หรือเป็นการเสนอขายต่อบุคคลในวงจำกัด ซึ่งมิได้มีผลกระทบต่อระบบการเงินหรือประชาชนในวงกว้าง

3.3 ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

---

[1] ภายใต้พระราชกำหนดนี้ "**ผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล**" หมายความว่า ผู้ให้บริการระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ออกใหม่ ซึ่งทำหน้าที่กลั่นกรองลักษณะของโทเคนดิจิทัลที่จะเสนอขาย คุณสมบัติของผู้ออก และความครบถ้วนถูกต้องของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและร่างหนังสือชี้ชวน หรือข้อมูลอื่นใดที่เปิดเผยผ่านผู้ให้บริการดังกล่าว

- ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลภายใต้พระราชกำหนดนี้มี 3 ประเภท คือ (1) ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล[2] (2) นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล[3] และ (3) ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล[4] ซึ่งผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต.ก่อน
- สำหรับบุคคลซึ่งประกอบธุรกิจเหล่านี้อยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ หากจะดำเนินกิจการต่อไป ให้ยื่นขออนุญาตภายใน 90 วันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ เมื่อยื่นขออนุญาตแล้ว ให้สามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาต
- เพื่อให้สามารถกำกับดูแลธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. สามารถออกประกาศกำหนดให้การประกอบธุรกิจดังกล่าว เป็นธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่จะถูกกำกับดูแลภายใต้พระราชกำหนดนี้เพิ่มเติมได้
- ในการประกอบธุรกิจตามที่ได้รับอนุญาต ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด เช่น การมีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอรองรับการประกอบการและความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ความมั่นคงของระบบงานและการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การจัดทำบัญชีทรัพย์สินของลูกค้าแยกแต่ละรายและเก็บรักษาทรัพย์สินดังกล่าวแยกจากทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจ การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่ใช้บริการ เป็นต้น
- ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจมีฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กำหนด คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจสั่งให้แก้ไขหรือสั่งระงับการดำเนินงานทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราว เพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง หากผู้ประกอบธุรกิจยังคงฝ่าฝืนหรือกระทำผิดซ้ำอีก รัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตได้

3.4 การป้องกันการนำสินทรัพย์ดิจิทัลไปสนับสนุนธุรกรรมที่ผิดกฎหมาย

พระราชกำหนดนี้กำหนดให้ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลที่จะรับคริปโทเคอร์เรนซีเป็นการตอบแทน หรือผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่จะรับคริปโทเคอร์เรนจากลูกค้าในการทำธุรกรรม ให้รับได้เฉพาะคริปโทเคอร์เรนซีที่ได้จากการซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือฝากไว้กับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามพระราชกำหนดนี้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการนำคริปโทเคอร์เรนซีที่ไม่มีแหล่งที่มาที่ชัดเจนมาใช้ในการทำธุรกรรม นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล

---

[2] ภายใต้พระราชกำหนดนี้ **"ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล"** หมายความว่า ศูนย์กลางหรือเครือข่ายใด ๆ ที่จัดให้มีขึ้นเพื่อการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล โดยการจับคู่หรือหาคู่สัญญาให้หรือการจัดระบบหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้ซึ่งประสงค์จะซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล สามารถทำความตกลงหรือจับคู่กันได้ โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงศูนย์กลาง หรือเครือข่ายในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

[3] ภายใต้พระราชกำหนดนี้ **"นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล"** หมายความว่า บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะให้บริการเป็นนายหน้าหรือตัวแทน เพื่อซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลให้แก่บุคคลอื่น โดยกระทำเป็นทางค้าปกติและได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการเป็นนายหน้าหรือตัวแทนในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

[4] ภายใต้พระราชกำหนดนี้ **"ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล"** หมายความว่า บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลในนามของตนเองเป็นทางค้าปกติ โดยกระทำนอกศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ไม่รวมถึงการให้บริการในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

เป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทั้งนี้ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบมิให้มีการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นช่องทางในการฟอกเงินอีกด้วย

3.5 การดูแลเสถียรภาพของระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ในกรณีที่การทำธุรกรรม การดำเนินกิจการ หรือการดำเนินการใดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินหรือเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศห้ามผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลทำธุรกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล หรือสั่งระงับการดำเนินกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนได้

3.6 การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

พระราชกำหนดนี้กำหนดความผิดสำหรับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ในทำนองเดียวกับบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เช่น การบอกกล่าว เผยแพร่ หรือเปิดเผยข้อมูลที่เป็นเท็จหรือที่ทำให้สำคัญผิด (false dissemination) การใช้ข้อมูลภายใน (insider trading) การซื้อขายตัดหน้าลูกค้า (front running) การสร้างราคาหลักทรัพย์ให้ผิดไปจากสภาพปกติของตลาด (market manipulation) เป็นต้น เพื่อดูแลให้การซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลมีความเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและคุ้มครองผู้ลงทุนโดยรวม

3.7 อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

เพิ่มเติมอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สามารถตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล เพื่อตรวจสอบหลักฐานหรือข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลหรือกิจการของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่เป็นการกระทำผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์

3.8 ผู้รักษาการตามกฎหมาย

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศและแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้

3.9 บทกำหนดโทษ

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชกำหนดนี้ มีบทกำหนดโทษทางอาญา โดยฐานความผิดและอัตราโทษเทียบเคียงได้กับกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เช่น การเสนอขายโดยไม่ได้รับอนุญาต การประกอบธุรกิจโดยไม่ได้รับอนุญาต การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรม ความผิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ความรับผิดของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล เป็นต้น ทั้งนี้ ยังได้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่งมาบังคับเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

เอกสารแนบหมายเลข ๓

- ข้อมูลข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๕๔/๒๕๖๑
  เรื่อง ความร่วมมือในโครงการอินทนนท์

- ข้อมูลข่าวบริษัท บาทฟินเทค จำกัด
  เรื่อง Advice Online รับชำระเงินด้วยไทยบาทดิจิทัล (TBD)

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ข่าว ธปท.

สำนักสื่อสารสัมพันธ์ ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร
โทรศัพท์ 0 2283 5016-7 โทรสาร 0 2283 6969 www.bot.or.th

ฉบับที่ 54/2561

เรื่อง ความร่วมมือในโครงการอินทนนท์ (Wholesale Central Bank Digital Currency)

ในบริบทปัจจุบันที่เทคโนโลยีทางการเงินมีพัฒนาการอย่างก้าวกระโดด ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และสถาบันการเงินไทยเล็งเห็นถึงความสำคัญที่ภาคการเงินไทยจะสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่เพื่อยกระดับศักยภาพการทำงานด้านต่าง ๆ และสร้างสภาพแวดล้อมที่จะเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ในเทคโนโลยีทางการเงินใหม่ร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนภาคการเงินไทยให้เข้าสู่ยุคดิจิทัล

ในการนี้ ธปท. ร่วมกับบริษัท R3[1] และธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการฯ 8 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) และธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิ้งคอร์ปอเรชั่น จำกัด ดำเนิน**โครงการอินทนนท์** (โครงการฯ) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบการนำเทคโนโลยีการประมวลผลแบบกระจายศูนย์ (Distributed Ledger Technology: DLT) มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินไทย โดยผู้ที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันออกแบบและพัฒนาระบบต้นแบบของการโอนเงินระหว่างสถาบันการเงิน โดยใช้สกุลเงินดิจิทัลจำลองที่ออกโดยธนาคารกลาง (Wholesale Central Bank Digital Currency: Wholesale CBDC) บนแพลตฟอร์ม Corda ซึ่งเป็นระบบ DLT ที่พัฒนาโดยบริษัท R3

ผลทดสอบที่ได้จากโครงการฯ จะนำไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงินของประเทศในอนาคต ซึ่งธนาคารกลางหลายประเทศ อาทิ ธนาคารกลางแคนาดา ธนาคารกลางฮ่องกง หรือธนาคารกลางสิงคโปร์ ได้ดำเนินการในลักษณะเดียวกัน นอกจากนี้ ธปท. ยังอยู่ระหว่างการทดสอบนำเทคโนโลยี DLT มาใช้กับการจำหน่ายพันธบัตรออมทรัพย์รัฐบาลแบบไร้ใบตราสาร (scripless) ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาการทำธุรกรรมและการตรวจสอบข้อมูลให้สั้นลงและมีประสิทธิภาพขึ้นด้วย

ขอบเขตของโครงการอินทนนท์ ระยะแรก

โครงการอินทนนท์ในระยะแรกจะครอบคลุมการออกแบบ พัฒนา และทดสอบระบบต้นแบบการโอนเงินระหว่างสถาบันการเงินผ่านการใช้สกุลเงินดิจิทัลจำลองที่ออกโดยธนาคารกลาง ซึ่งจะมีกลไกการจัดการสภาพคล่องและการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญรวมอยู่ด้วย ทั้งนี้ คาดว่าโครงการฯ ระยะแรกจะแล้วเสร็จภายในไตรมาส 1 ปี 2562 และ ธปท. จะเผยแพร่รายงานสรุปผลการดำเนินงานของโครงการฯ ต่อไป

---

[1] บริษัท R3 เป็นบริษัททางด้านเทคโนโลยีที่พัฒนาแพลตฟอร์ม DLT ชื่อ Corda โดยมีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาและดำเนินโครงการในลักษณะเดียวกับโครงการอินทนนท์แก่ธนาคารกลางชั้นนำในหลายประเทศ

แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

ในระยะต่อไป ธปท. ธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการฯ และบริษัท R3 มีแผนร่วมกันที่จะขยายงานส่วนนี้ให้กว้างขึ้น ให้รวมถึงการโอนเงินสำหรับลูกค้า (Third Party Funds Transfer) และการโอนเงินระหว่างประเทศ (Cross Border Funds Transfer) ด้วย

ธนาคารแห่งประเทศไทย
21 สิงหาคม 2561

ข้อมูลเพิ่มเติม:
ฝ่ายตลาดการเงิน สายตลาดการเงิน
กลุ่มงานยุทธศาสตร์องค์กร สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กร
โทรศัพท์: 0 2356 7532, 0 2356 7235
Email: Inthanon@bot.or.th

Advice Online รับชำระเงินด้วยไทยบาทดิจิตอล (TBD) เริ่ม 2 ก.ค. 61 เป็นต้นไป

Posted by Techsauce Team Posted date กรกฎาคม 1, 2018

Advice จับมือบริษัท บาทฟินเทค จำกัด เปิดระบบชำระเงินด้วย "ไทยบาทดิจิตอล" (TBD: Thai Baht Digital) บนเว็บไซต์ Advice Online เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

บริษัท แอดไวซ์ ไอที อินฟินิท จำกัด ผู้จัดจำหน่ายสินค้าคอมพิวเตอร์และไอที จับมือกับ บริษัท บาทฟินเทค จำกัด ร่วมกันเปิดระบบชำระสินค้าด้วย "ไทยบาทดิจิตอล (TBD)" เงินในสกุลดิจิทัลผ่านการซื้อสินค้าจาก Advice Online เว็บไซต์ E-Commerce ด้านคอมพิวเตอร์และไอที จะเริ่มให้บริการที่ 2 ก.ค.61 เป็นต้นไป

โดยผู้สั่งซื้อสินค้าผ่าน Advice Online สามารถเลือกวิธีการชำระสินค้าด้วย "ไทยบาทดิจิตอล (TBD: Thai Baht Digital)" ผ่านระบบของ Cash2Coins ได้อย่างสะดวกสบาย เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับลูกค้าในการซื้อสินค้าจาก "แอดไวซ์ ออนไลน์" ตอบสนองการขยายตัวของตลาด E-Commerce ที่มีการขยายตัวอย่างก้าวกระโดดในปัจจุบัน

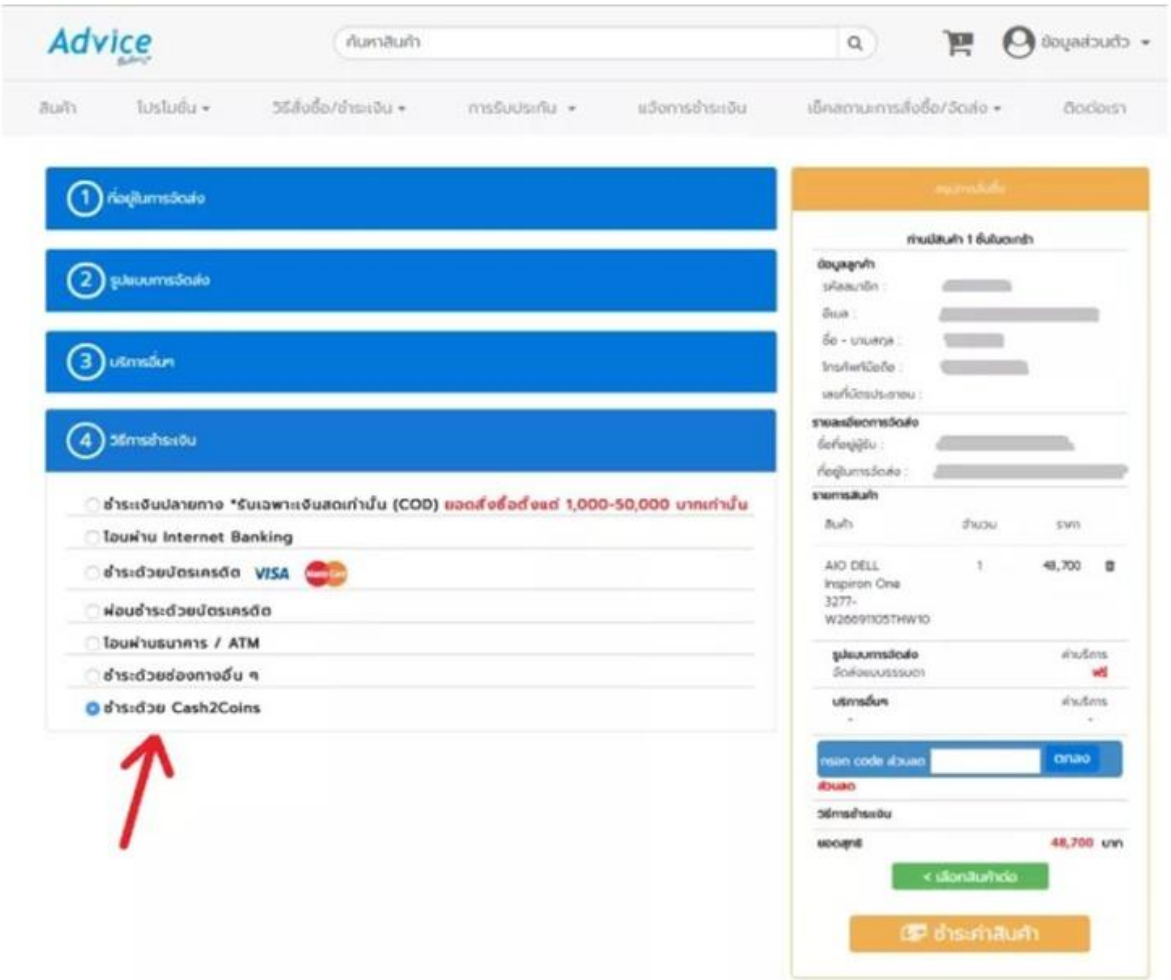

สำหรับวิธีใช้งานก็ง่ายดายเพียงแค่ท่านมีบัญชีของ Cash2Coins และเหรียญ TBD โดย 1 เหรียญ TBD มีค่าเท่ากับ 1 บาทและดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ ได้แก่ เข้าไปที่หน้าเว็ปไซต์ Advice Online จากนั้น log in ไปที่ Cash2Coins โดยระบบจะแจ้งยอดเงินที่ท่านมีและยอดเงินที่ต้องชำระ เมื่อชำระเสร็จสิ้นถูกตามขั้นตอน ระบบจะแจ้งว่าท่านทำรายการสำเร็จแล้ว

Cash2Coins
PAYMENT GATEWAY
Signin
Confirm
Finish
Email or Username
Password
2 Factor Authentication
SIGNIN
Forgot password? Click here
or
SIGNUP CASH2COINS
© Cash2Coins - All Right Reserved

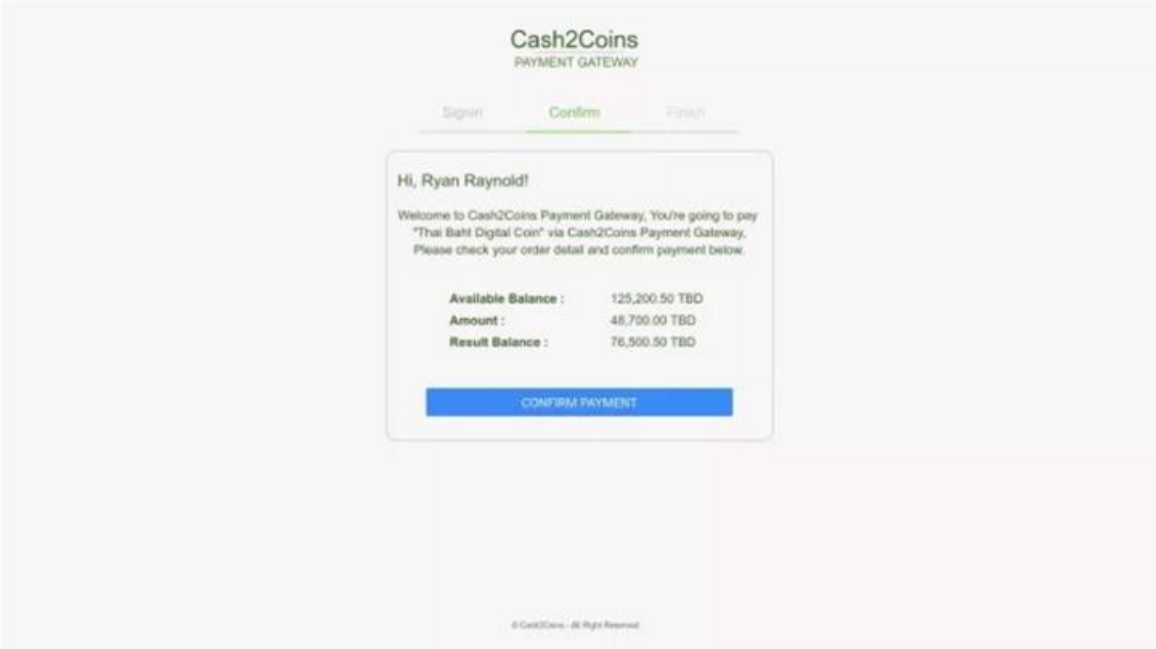
Cash2Coins
PAYMENT GATEWAY
Signin
Confirm
Finish
Hi, Ryan Raynold!
Welcome to Cash2Coins Payment Gateway, You're going to pay "Thai Baht Digital Coin" via Cash2Coins Payment Gateway, Please check your order detail and confirm payment below.
Available Balance : 125,200.50 TBD
Amount : 48,700.00 TBD
Result Balance : 76,500.50 TBD
CONFIRM PAYMENT
© Cash2Coins - All Right Reserved

เอกสารแนบหมายเลข ๔

- ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย
  เรื่อง Central bank digital currency อีกหนึ่ง
  วิวัฒนาการของเงิน และเรื่อง Cryptocurrencies and
  friends : นวัตกรรม พัฒนาการ ความเสี่ยง และการกำกับดูแล
- ข้อมูลจากธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
  เรื่อง ภาคธุรกิจการเงินกับแนวทางการปรับตัว

FOCUSED AND QUICK (FAQ) Issue 124

DIGITAL CURRENCY SERIES VOL. 1: CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY อีกหนึ่งวิวัฒนาการของเงิน

ธรรมรักษ์ หมื่นจักร์, รัชพร วงศาโรจน์, กษิดิศ ตันสงวน, เกวลี สันตโยดม

January 15, 2018

*

การเกิดขึ้นของ cryptocurrencies อาจเป็นอีกจุดเปลี่ยนหนึ่งของวิวัฒนาการของเงิน ในปัจจุบัน cryptocurrencies อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทหลักคือ (1) decentralized cryptocurrencies เช่น บิทคอยน์ และ Ether (2) private-entity issued cryptocurrencies เช่น J-coin และ Utility Settlement Coin และ (3) central bank digital currency (CBDC) ซึ่งธนาคารกลางหลายแห่งกำลังศึกษาและทำการทดลองอยู่

แม้ว่า decentralized cryptocurrencies เช่นบิทคอยน์จะขาดคุณสมบัติของการเป็นเงินที่แท้จริง กล่าวคือไม่เป็นตัวกลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยน และตัวเก็บมูลค่าที่ดี แต่มีความเป็นไปได้ว่าเทคโนโลยี blockchain ที่อยู่เบื้องหลัง decentralized cryptocurrencies อาจสามารถนำมาประยุกต์ใช้สร้าง CBDC ที่ตอบโจทย์ของสังคมได้ในหลายมิติ

ในปัจจุบันที่เทคโนโลยียังไม่นิ่ง ธนาคารกลางหลายแห่งกำลังศึกษาความเป็นไปได้ของการออกใช้ CBDC ในบริบทต่างๆ โดยเฉพาะ Wholesale CBDC เพื่อการชำระธุรกรรมระหว่างสถาบันการเงิน ซึ่งอาจเพิ่มประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงของระบบการชำระเงินมูลค่าสูงได้ แต่สำหรับ Retail CBDC เพื่อการชำระเงินรายย่อยยังมีข้อควรระวังอีกมาก สำหรับประเทศไทย ภาครัฐอยู่ระหว่างการส่งเสริมการให้บริการ e-payment ของภาคเอกชน เช่นระบบพร้อมเพย์ และ QR code ที่ตอบโจทย์ของสังคมอยู่แล้ว การพิจารณาเกี่ยวกับการออก Retail CBDC เช่นในบางประเทศ จึงต้องชั่งน้ำหนักระหว่างผลดีและผลเสียสำหรับระบบเศรษฐกิจการเงินไทยอย่างรอบด้านต่อไป

1. ภาพรวม cryptocurrencies ประเภทต่างๆ

ในเดือนพฤศจิกายน 2017 พบว่ามี cryptocurrencies หมุนเวียนอยู่กว่า 1,100 สกุล ซึ่ง cryptocurrencies เหล่านี้ต่างมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ทั้งเทคโนโลยีที่ใช้ ผู้ออก และวัตถุประสงค์ เพื่อให้การวิเคราะห์ง่ายและชัดเจนขึ้น อาจแบ่ง cryptocurrencies ออกได้เป็น 3 ประเภทหลักคือ

1.1 Decentralized cryptocurrencies

คือ cryptocurrencies ที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้ออกโดยชัดเจน แต่มีกลไกให้สาธารณชนมีโอกาสเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการรับรองความถูกต้องของธุรกรรมในระบบ โดยระบบจะออก cryptocurrencies ให้เป็นผลตอบแทน ซึ่งเปรียบได้กับการจูงใจให้สาธารณชนเข้ามาร่วมผลิต cryptocurrencies ออกใช้ซึ่งกลไกนี้มีชื่อที่รู้จักกันทั่วไปว่า กระบวนการทำเหมือง หรือ mining (รายละเอียดในกล่อง 1) ทั้งนี้ decentralized cryptocurrencies ในกลุ่มนี้มักมีการจำกัดปริมาณที่จะออกแต่ต้น เช่นในกรณีบิทคอยน์ ซึ่งเป็น decentralized cryptocurrencies ที่แพร่หลายที่สุด ซึ่งได้มีการเขียนอัลกอริธึมกำหนดไว้แต่แรกว่าจะมีการทยอยออกจนครบ 21 ล้านบิทคอยน์ แล้วจะหยุดการออกโดยอัตโนมัติ (Nakamoto, 2008) ซึ่งการกำหนดปริมาณของบิทคอยน์ที่จะออกได้ทั้งหมดแต่ต้นนี้จะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้ได้ว่าบิทคอยน์จะมีจำนวนจำกัด ไม่ถูกปล่อยออกมามากเกินไปจนด้อยค่าลงได้ง่าย

หลังจากที่บิทคอยน์ได้ออกมาระยะหนึ่ง ได้มีการออก decentralized cryptocurrencies สกุลใหม่ๆมาเพิ่มเติมโดยมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน เช่นในกรณีของ Litecoin ที่มีการเพิ่มความเร็วในการรับรองธุรกรรมหรือ Ether ที่เพิ่มความสามารถในการผูกกับสัญญาอัจฉริยะ (Smart Contract)[1] เพื่อให้สามารถใช้ decentralized cryptocurrencies ทำธุรกรรมต่างๆ ได้อย่างสะดวก

[1] สัญญาอัจฉริยะหรือ Smart contract หมายถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ผูกติดกับ cryptocurrencies โดยจะถูกเขียนไว้พร้อมกับการทำสัญญาระหว่างคู่ค้า และหากมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่ระบุไว้ในสัญญา ระบบก็จะมีธุรกรรมที่เป็นไปตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญา (Buterin, 2014)

*Source: http://www.ghy.com/trade-compliance/bank-of-canada-weighs-implications-of-creating-digital-currency/ [accessed Jan 12, 2017]

1.2 Private-entity issued cryptocurrencies

คือ cryptocurrencies ที่ระบุผู้ออกได้ชัดเจน (ต่างจาก decentralized cryptocurrencies ซึ่งมีการให้สาธารณชนเข้ามาร่วมออก) ตัวอย่างของ Private-entity issued cryptocurrencies ที่เป็นที่รู้จักกันดีคือ XRP ของบริษัท Ripple ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในธุรกรรมโอนเงินระหว่างประเทศ[2] นอกจากนั้นสถาบันการเงินหลายแห่งก็มีแนวคิดที่จะออก Private-entity-issued cryptocurrencies เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ กัน เช่น ในระดับการชำระเงินรายย่อย สถาบันการเงินของญี่ปุ่น เช่น Mizuho Financial Group และ Japan Post Bank ที่อยู่ระหว่างการร่วมกันพัฒนา J-Coin โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานกำกับดูแลของญี่ปุ่น และมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนนโยบายการลดการใช้เงินสดของชาวญี่ปุ่น โดยจะมีเงินเยนหนุนหลัง J-Coin เต็มจำนวนและสามารถแลก J-Coin เป็นเงินเยนได้ในอัตรา 1 ต่อ 1 ซึ่ง J-Coin จะสามารถอยู่บนแอพลิเคชันบนสมาร์ทโฟนของประชาชน เพื่อซื้อสินค้าและบริการผ่าน QR Code (Financial Times, 2017) ขณะเดียวกัน Mitsubishi UFJ Financial Group เองก็ได้พัฒนา MUFG Coin บน Distributed Ledger Technology (DLT) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ประยุกต์จาก blockchain (รายละเอียดใน กล่อง 2) เพื่อทดลองให้พนักงานใช้ชำระธุรกรรมภายในของธนาคาร (Reuters, 2017)

ในกรณีของการชำระธุรกรรมระหว่างธนาคาร UBS, Credit Suisse, BNY Mellon, Barclays, State Street และสถาบันการเงินระหว่างประเทศหลายแห่งอยู่ระหว่างการร่วมกันพัฒนา Utility Settlement Coin (USC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดค่าใช้จ่าย และลดระยะเวลาที่ใช้ในการชำระเงินมูลค่าสูงระหว่างสถาบันการเงิน (Morgan Stanley Research, 2017) โดย USC นี้จะใช้หน่วยของเงินสกุลที่ออกโดยธนาคารกลางหนุนหลังเต็มจำนวน เช่น หากสถาบันการเงินใดเลือกที่จะออก USC สกุลดอลลาร์ สรอ. สถาบันการเงินนั้นจะต้องมีดอลลาร์ สรอ. (ที่ออกโดยธนาคารกลางสหรัฐฯ) หนุนหลังเต็มจำนวน แม้ว่า private-entity issued cryptocurrencies จะมีผู้ออกชัดเจน และไม่จำเป็นต้องมีกระบวนการ mining แบบบิทคอยน์ แต่ private-entity issued cryptocurrencies ก็มีคุณลักษณะสำคัญหลายประการที่คล้าย decentralized cryptocurrencies เช่น ความเป็น peer-to-peer (ในกรณีของ USC และ J-Coins นั้น peers คือสถาบันการเงินต่างๆ ที่อยู่ในระบบ ซึ่งต่างจะมีส่วนในการ

กล่อง 1 คุณลักษณะสำคัญของ decentralized cryptocurrencies เช่นบิทคอยน์

1. Cryptography เป็นการใช้ระบบเข้ารหัสเพื่อป้องกันมิให้มีการปลอมแปลง cryptocurrencies ขึ้นมาใช้เอง

2. Consensus mechanism มีกลไกที่จะตัดสินตกลงร่วมกันระหว่างผู้เล่นในระบบ ว่าธุรกรรมแต่ละรายการถูกต้องและเกิดขึ้นจริง และใช้ร่วมกับ cryptography เพื่อป้องกันมิให้มีการปลอมแปลง cryptocurrencies

3. Peer-to-peer ผู้เล่นในระบบแต่ละรายไม่จำเป็นต้องเชื่อถือซึ่งกันและกัน (trustless) ทำให้ไม่มีการมอบหมายให้ผู้ใดผู้หนึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางผู้ผูกขาดการออกหรือรับรองธุรกรรมของ decentralized cryptocurrencies แต่เปิดกว้างให้ผู้เล่นทุกรายมีโอกาสในการเข้าร่วมออกและร่วมรับรองธุรกรรม โดยผู้เล่นที่ใช้ทรัพยากรของตน (เช่น คอมพิวเตอร์และพลังงานไฟฟ้า) เข้าร่วมตรวจสอบความถูกต้องและการเกิดขึ้นของธุรกรรม มีโอกาสที่จะได้รับ decentralized cryptocurrencies ที่ระบบออกให้เป็นผลตอบแทน (นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมที่จะได้ตามที่ผู้ชำระธุรกรรมเสนอให้) ซึ่งกระบวนการนี้รู้จักกันในชื่อของกระบวนการทำเหมือง หรือ mining

ที่มา: Nakamoto (2008), Buterin (2014)

[2] บริษัท Ripple กำหนดปริมาณของ XRP ไว้ที่ 100 พันล้าน XRP ณ จุดเริ่มต้น และจะไม่มีการเพิ่มอีก (Wikipedia, 2017b)

กล่อง 2 Distributed Ledger Technology (DLT) และ Blockchain

Distributed Ledger Technology (DLT) หมายถึงเทคโนโลยีที่ช่วยให้ฐานข้อมูลที่มีอยู่ในแต่ละเจ้าของในระบบ ซึ่งอาจกระจายอยู่ตามที่ต่างๆ สามารถตกลงกันได้ถึง "ความเป็นจริง" ของธุรกรรม โดยที่เจ้าของฐานข้อมูลนั้นไม่จำเป็นต้องเชื่อถือซึ่งกันและกันโดยตรง โดยเทคโนโลยี blockchain ถือได้เป็น DLT ประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้าง CBDC ได้เนื่องจากการทำธุรกรรมระหว่างคู่ค้า 2 รายบน DLT จะเป็นการบันทึกธุรกรรมที่เกิดขึ้นลงในฐานข้อมูลของแต่ละฝ่ายและของฐานข้อมูลของทุกคนในระบบไปพร้อมๆ กัน ซึ่งหมายความว่าเมื่อผู้เล่นคนหนึ่งได้โอน CBDC ไปให้ผู้เล่นอีกคนหนึ่งแล้ว ทั้งระบบจะรับรู้พร้อมๆกันว่า CBDC หน่วยนั้นได้ถูกโอนไปผู้เล่นคนใหม่แล้ว

ปัจจุบันธนาคารกลางแคนาดา ฮ่องกง และสิงคโปร์ ได้ทดสอบการออก Wholesale CBDC บน DLT Platform ในวงจำกัดหรือระบบปิดที่ระบุตัวผู้เล่นใน Platform ชัดเจน เพื่อสะท้อนความเป็นจริงที่ว่าผู้ทำธุรกรรม Wholesale CBDC จะต้องเป็นสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารกลาง (การทดสอบดังกล่าวคือ Project Jasper, Project Ubin และ Project Lion Rock ซึ่งเป็นของธนาคารกลางแคนาดา ธนาคารกลางสิงคโปร์ และธนาคารกลางฮ่องกงตามลำดับ) ซึ่งต่างจาก blockchain ของบิทคอยน์ที่เป็นระบบเปิดซึ่งอนุญาตให้สาธารณชนเข้ามาร่วมได้ไม่จำกัด

ข้อแตกต่างสำคัญระหว่าง DLT Platform ที่ใช้สำหรับ Wholesale CBDC เมื่อเทียบกับ blockchain ของบิทคอยน์ประการหนึ่ง คือการรักษาความเป็นส่วนตัวของธุรกรรมเนื่องจากสถาบันการเงินมักไม่ต้องการให้สถาบันการเงินอื่นล่วงรู้รายละเอียดของธุรกรรมของตน ซึ่งการรักษาความเป็นส่วนตัวของธุรกรรมนี้ต่างจากของ blockchain ที่ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมจะถูกบันทึกลงบน blockchain ที่สาธารณชนสามารถตรวจสอบได้ (เช่น ตรวจสอบว่ามีการทำธุรกรรมระหว่าง wallet ใดบ้าง) ทั้งนี้ การรักษาความเป็นส่วนตัวของธุรกรรมใน DLT Platform แบบปิด ต้องใช้กระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อนเนื่องจากจำนวนผู้เล่นที่มีไม่มาก อาจทำให้การประเมินทำได้ง่ายกว่าว่า ผู้เล่นรายใดมีแนวโน้มจะทำธุรกรรมใด

นอกจากความเป็นส่วนตัวของธุรกรรมแล้ว การทดสอบ DLT Platform สำหรับ wholesale CBDC ยังมุ่งเน้นให้เกิดความชัดเจนของการเสร็จสิ้นของกระบวนการชำระธุรกรรม (settlement finality) กล่าวคือ เมื่อคู่ค้าได้ตกลงชำระธุรกรรมแล้ว การชำระธุรกรรมจะต้องได้รับการยอมรับจากทุกผู้เล่นในระบบในทันที ซึ่งต่างจากบิทคอยน์ที่ใช้เวลาในการยืนยันธุรกรรมประมาณ 10 นาทีหรือมากกว่านั้นและในทางทฤษฎีบิทคอยน์ยังไม่มี settlement finality ที่ชัดเจน (เป็น probabilistic finality) เนื่องจากขึ้นอยู่กับว่าธุรกรรมนั้นได้รับการยอมรับจากผู้เล่นส่วนใหญ่หรือไม่ (หรืออยู่ใน block ของธุรกรรมที่อยู่บน chain ที่ยาวที่สุด)

ที่มา: Bech and Garratt (2017); Brown, Richard Gendal, James Carlyle, Ian Grigg, and Mike Hearn (2016); Payments Canada, Bank of Canada and R3 (2017); HKMA (2017); MAS (2017a and 2017b)

ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องและการเกิดขึ้นของธุรกรรม) และการใช้ cryptography เป็นพื้นฐานของระบบ

1.3 Central bank digital currencies (CBDC) ในที่นี้หมายถึง cryptocurrencies ที่ธนาคารกลางเป็นผู้ออกเองหรือมอบหมายให้สถาบันเงินเป็นผู้ร่วมออก ปัจจุบันธนาคารกลางหลายแห่งอยู่ระหว่างการศึกษาวิจัยแนวทางการออก CBDC ทั้งในรูปแบบ Retail CBDC เพื่อการชำระเงินรายย่อย (ธนาคารกลางจีนและธนาคารกลางสวีเดน) และ Wholesale CBDC เพื่อการชำระเงิน

FOCUSED AND QUICK (FAQ) Issue 126

DIGITAL CURRENCY SERIES VOL. 2: CRYPTOCURRENCIES AND FRIENDS: นวัตกรรม พัฒนาการ ความเสี่ยง และการกำกับดูแล

ธรรมรักษ์ หมื่นจักร์, รัชพร วงศาโรจน์, กษิดิศ ตันสงวน, เกวลี สันตโยดม

May 7, 2018

Source: https://vladimirribakov.com/invest-cryptocurrency-join-blockchain-craze/ (accessed Aug21, 2017)

"คริปโทเคอร์เรนซีได้นำมาซึ่งนวัตกรรมที่เพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัย ตลอดจน ลดต้นทุนทั้งในภาคธุรกิจและภาครัฐ แต่ก็ก่อให้เกิดความเสี่ยงหลายมิติ การกำกับดูแลจึงต้องลดความเสี่ยงโดยไม่ปิดกั้นนวัตกรรม"

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการเกิดขึ้นของคริปโทเคอร์เรนซีได้นำมาซึ่งนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเฉพาะบล็อกเชน และ Distributed Ledger Technology (DLT) ซึ่งมีแนวโน้มจะสามารถนำมาประยุกต์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัย ตลอดจนลดต้นทุนในกระบวนการทางธุรกิจ และการปฏิบัติงานของภาครัฐ และกระตุ้นให้มีการแข่งขันเพื่อตอบโจทย์ผู้บริโภคได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามความเสี่ยงที่เกี่ยวกับคริปโทเคอร์เรนซีก็มีอยู่มากในหลายมิติ จึงเป็นความท้าทายของภาครัฐที่จะต้องกำกับดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคริปโทเคอร์เรนซีเพื่อลดความเสี่ยงที่มีอยู่มาก แต่ไม่เป็นการปิดกั้นนวัตกรรมจนเกินไป

FAQ ฉบับนี้ เป็นฉบับต่อเนื่องจาก FAQ ฉบับที่ 124 ซึ่งได้วิเคราะห์ถึง Central Bank Digital Currency ในฐานะคริปโทเคอร์เรนซีประเภทหนึ่ง โดย FAQ ฉบับนี้ได้พิจารณาถึงคริปโทเคอร์เรนซีอีก 2 ประเภท คือ Decentralized cryptocurrencies และ Private-entity issued cryptocurrencies ตลอดจนธุรกิจที่เกี่ยวข้องและกระบวนการการระดมทุนผ่าน คริปโทเคอร์เรนซีที่รู้จักกันในชื่อของ Initial Coin Offering (ICO)

1. คริปโทเคอร์เรนซี

คริปโทเคอร์เรนซี เกิดขึ้นจากความต้องการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการชำระเงิน โดยไม่ใช้ตัวกลาง ซึ่งทำได้โดยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) หรือ Distributed Ledger Technology (DLT) ที่มีลักษณะของการกระจายศูนย์ในการเก็บข้อมูล และการร่วมกันทำงานระหว่างผู้ใช้งานในเครือข่ายเพื่อช่วยรับรองความถูกต้องของข้อมูลที่ถูกบันทึกลงในเครือข่ายได้อย่างโปร่งใส ตลอดจนใช้วิทยาการเข้ารหัส (cryptography) เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการทำธุรกรรม ป้องกันไม่ให้มีการปลอมแปลงหรือแก้ไขข้อมูลธุรกรรมที่ได้มีการทำธุรกรรมหรือบันทึกไปก่อนหน้า ซึ่งเทคโนโลยีนี้ช่วยให้ผู้ใช้คริปโทเคอร์เรนซีสามารถทำธุรกรรมระหว่างกันโดยตรง ไม่ต้องผ่านตัวกลางอย่างธนาคารกลาง หรือธนาคารพาณิชย์

แม้ว่าคริปโทเคอร์เรนซีจะ**ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการชำระธุรกรรม (means of payment) อย่างแพร่หลาย** แต่ตลาดคริปโทเคอร์เรนซีทั่วโลกกลับขยายตัวแบบก้าวกระโดดโดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี 2017 ซึ่งส่วนใหญ่เป็น**การขยายตัวจากธุรกรรมเพื่อการเก็งกำไรในราคา**ของคริปโทเคอร์เรนซี

FAQ ฉบับนี้เป็นฉบับต่อเนื่องจาก FAQ ฉบับที่ 124 ที่วิเคราะห์ถึง Central Bank Digital Currency (CBDC) ในฐานะคริปโทเคอร์เรนซีอีกประเภทหนึ่ง นอกเหนือจาก Decentralized

Source: https://vladimirribakov.com/invest-cryptocurrency-join-blockchain-craze/ (accessed Aug21, 2017)

cryptocurrencies และ Private-entity issued cryptocurrencies (ดูรายละเอียดในภาพที่ 1) ซึ่งธนาคารกลางหลายแห่งกำลังศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการออกใช้ ขณะที่ FAQ ฉบับนี้จะมุ่งวิเคราะห์และสร้างความเข้าใจถึงโอกาสและความเสี่ยงที่อาจมากับคริปโทเคอร์เรนซีที่มิใช่ CBDC ตลอดจนกรอบแนวทางการกำกับดูแลที่จะปิดความเสี่ยงนั้นโดยไม่ปิดกั้นการพัฒนาของนวัตกรรมทางการเงิน

ภาพที่ 1 ความเกี่ยวข้องกันระหว่างเงิน (Money) กับคริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency)

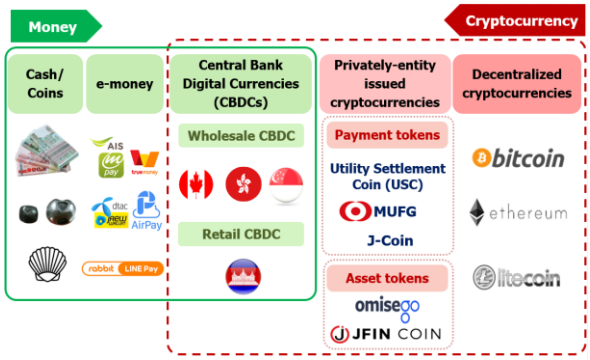

คริปโทเคอร์เรนซี ที่มิใช่ CBDC อาจแยกออกได้เป็น 2 ประเภทหลัก

1.1 Decentralized cryptocurrencies **เป็นคริปโทเคอร์เรนซีที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ออกได้ชัดเจน** เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้าร่วมในกระบวนการออกคริปโทเคอร์เรนซีดังกล่าว โดยผ่านกระบวนการ Mining ซึ่งตัวอย่างของ decentralized cryptocurrencies ที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ได้แก่ บิทคอยน์ (Bitcoin: BTC), อีเธอร์ (Ether: ETH), ไลท์คอยน์ (Litecoin: LTC)

- **บิทคอยน์** (Bitcoin: BTC) เป็นคริปโทเคอร์เรนซีที่เกิดขึ้นตัวแรกในตลาด และในปัจจุบันยังได้รับความนิยมมากที่สุด โดยมี market capitalization ในปลายเดือนมีนาคมอยู่ที่ประมาณ 130 พันล้านดอลลาร์ สรอ. คิดเป็นประมาณร้อยละ 45 ของ market capitalization ของคริปโทเคอร์เรนซีที่มีการซื้อขายกันอยู่ในตลาดทั้งหมด (coinmarketcap.com, 2018)

บิทคอยน์มีเป้าหมายเพื่อทำธุรกรรมโดยไม่ต้องพึ่งพาตัวกลางอย่างธนาคารกลางหรือธนาคารพาณิชย์ (Nakamoto, 2008) ซึ่งต่อมาได้รับความนิยมจากการใช้เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ (ทั้งที่ถูกและผิดกฎหมาย) ระหว่างกลุ่มบุคคลกลุ่มเล็ก ๆ ที่ไม่ต้องการเปิดเผยตัวตน ก่อนที่บริษัทขนาดใหญ่ทางด้านเทคโนโลยีบางแห่งจะเริ่มเปิดรับชำระค่าสินค้าและบริการด้วยบิทคอยน์ เพื่อสะท้อนถึงความทันสมัยของตน ซึ่งส่งผลให้บิทคอยน์เริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น

ทั้งนี้ ผู้สร้างบิทคอยน์ได้กำหนดจำนวนของบิทคอยน์ในระบบไว้ตั้งแต่แรกที่ 21 ล้านบิทคอยน์ และเมื่อถึงจำนวนดังกล่าวแล้วจะหยุดการออกโดยอัตโนมัติ ซึ่งอุปทานของบิทคอยน์ที่มีจำกัดส่งผลให้ราคาของบิทคอยน์ปรับสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อมีความนิยมเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การออกแบบของบิทคอยน์ที่ให้ผู้ร่วมเครือข่ายทุกคนมาร่วมกันรับรองธุรกรรม ทำให้ต้องใช้เวลาในการรับรองธุรกรรมค่อนข้างนาน โดยอยู่ที่ประมาณ 10 นาทีในทางทฤษฎี แต่เมื่อมีจำนวนธุรกรรมหนาแน่นก็อาจทำให้ต้องใช้เวลาหลายชั่วโมง ส่งผลให้การนำบิทคอยน์ไปใช้ในการทำธุรกรรมชำระค่าสินค้าและบริการในชีวิตประจำวันทำได้ไม่สะดวก ขณะที่ราคาของบิทคอยน์ค่อนข้างผันผวนจึงส่งผลให้ปัจจุบันผู้ใช้ส่วนใหญ่มักจะนำบิทคอยน์ไปใช้ในการลงทุนเพื่อการเก็งกำไรในตลาดคริปโทเคอร์เรนซี หรือเป็นตัวกลางในการไปซื้อคริปโทเคอร์เรนซีอื่นมากกว่าที่จะมาใช้เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการจริง ๆ

- **อีเธอร์** (Ether: ETH) เป็นคริปโทเคอร์เรนซีที่ปัจจุบันมี market capitalization สูงเป็นอันดับสอง รองจากบิทคอยน์ โดยอยู่ที่ประมาณ 46 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือประมาณ ร้อยละ 15 ของ market capitalization ของคริปโทเคอร์เรนซีที่มีการซื้อขายกันอยู่ในตลาดทั้งหมด (coinmarketcap.com, 2018)

อีเธอร์ถูกพัฒนาเพื่อให้ใช้บนอีเธอเรียมแพลตฟอร์ม (Ethereum platform) โดยตัว

ภาคธุรกิจการเงิน
กับแนวทางการปรับตัวในยุค FinTech

ปรีดี ดาวฉาย

ประธานสมาคมธนาคารไทย

และกรรมการผู้จัดการ บมจ. ธนาคารกสิกรไทย

24 สิงหาคม 2561

บริการทุกระดับประทับใจ

การออกกฎเกณฑ์ที่เฉพาะเจาะจง
จะช่วยจำกัดการใช้ Cryptocurrency ในทางที่ไม่พึงประสงค์

ตัวอย่างการใช้กฎเกณฑ์เกี่ยวกับทรัพย์สินดิจิทัล

	มีการออกกฎเกณฑ์สำหรับทรัพย์สินดิจิทัลโดยเฉพาะ เป็นประเทศแรก
	ใช้กฎเกณฑ์หลักทรัพย์ที่มีอยู่
	ใช้กฎเกณฑ์หลักทรัพย์และกฎเกณฑ์ภาษีเงินได้ที่มีอยู่
	ยังไม่มีกฎเกณฑ์ควบคุมการซื้อขายทั่วไป เน้นป้องกันการฟอกเงิน
	ห้ามไม่ให้มีการซื้อขาย

ที่มา: ก.ล.ต. ประเทศสวิสเซอร์แลนด์; ก.ล.ต. ประเทศสหราชอาณาจักร; 'A complete guide to Cryptocurrency regulations around the world' – CNBC 27th March 2018

พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ 2561
พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2561

เกณฑ์ด้านภาษี

เกณฑ์ด้าน Market Misconduct

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องได้รับอนุญาต

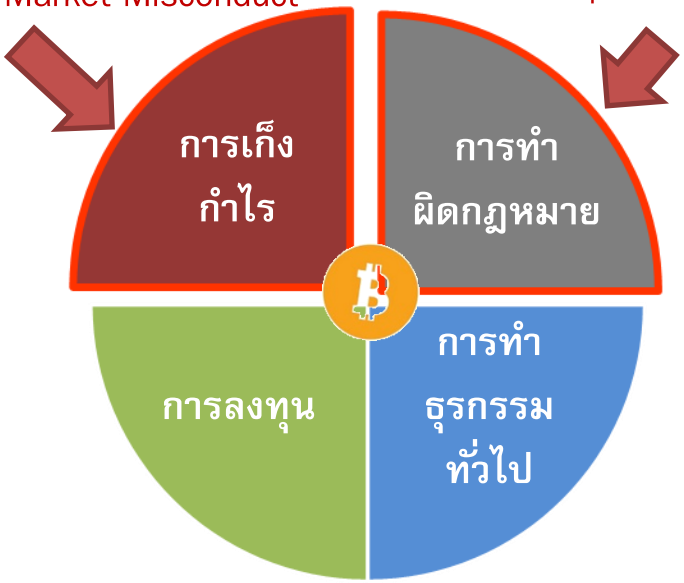

เงื่อนไขการเสนอขาย ICO ในประเทศไทย

ตัวกลางขาย ICO	ผู้เสนอขาย ICO	ผู้ซื้อ ICO
6 (1) บริษัทภายใต้กฎหมายไทย	17 (1) บริษัทจำกัดหรือบริษัท บมจ. ภายใต้กฎหมายไทย	17 (3) (ค) บริษัทเสนอขายผู้ลงทุนรายย่อยได้ไม่เกิน 300,000บ/ราย
6 (2) ทุนจดทะเบียน 5 ล้านบาทขึ้นไป	19 (2) แผนธุรกิจและข้อกำหนดสิทธิของผู้ถือโทเคนชัดเจน	17 (3) (ค) 1. & 2. สัดส่วนที่ขายให้นักลงทุนรายย่อยต้องไม่เกิน 4 เท่าของส่วนผู้ถือหุ้น หรือ 70% ของมูลค่าเสนอขายทั้งหมด
6 (4) คณะกรรมการและผู้บริหารที่มีคุณสมบัติเหมาะสม	19 (4) เปิดเผยโค้ดคอมพิวเตอร์ที่ใช้	
13 ดำเนินการเสนอขาย/จองตามแบบแสดงรายการข้อมูลเสนอขาย	42 หนังสือชี้ชวนการเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ถูกต้อง ครบถ้วน	(ซ) ผู้ซื้อต้องชำระภาษี 15% จากส่วนแบ่งกำไร และ (ฌ) cap. gain
31 จัดกลไกควบคุมการซื้อขายให้เป็นตามหลักเกณฑ์ก.ล.ต.	ชำระภาษีนิติบุคคล 15% จากรายได้การเสนอขายโทเคนดิจิทัล	นิติบุคคลต้องจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% บุคคลธรรมดาได้การยกเว้น
20/23 มีระบบตรวจสอบและประเมิน (KYC etc.) ผู้ลงทุนที่ดี	28 รับชำระค่า ICO เป็นเงินบาทหรือคริปโทเคอร์เรนซี่ที่กำหนด	

[Illustrative only]

หมายเหตุ: - - - - - มาตรการยังไม่ถูกประกาศออกมาอย่างเป็นทางการ

ประกาศ พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 19)

ประกาศ ก.ล.ต. ที่ กจ. 15/2561 เรื่อง การเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน

ประกาศ ก.ล.ต. ที่ กจ. 16/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการให้ความเห็นชอบผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล

ที่มา: พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.2561, พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2561 และประกาศ ก.ล.ต.ที่ กจ.15/2561 และ 16/2561

บริการทุกระดับประทับใจ

Central Bank Digital Currency (CBDC) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบชำระเงินระหว่างประเทศ ขณะที่ ยังมีหลายประเด็นที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม

- สามารถกำหนดให้มีค่าของเงิน เท่ากับเงินที่ออกโดยธนาคารกลาง จึงแตกต่างจาก Decentralized Cryptocurrency ทั่วไป
- มุ่งใช้ในการ Settlement ด้านการชำระเงินระหว่างประเทศ ระหว่างสถาบันการเงินและธนาคารกลาง (Interbank Transaction)

คุณประโยชน์/-ข้อได้เปรียบ

ในกรณีของ Wholesale CBDC การทำธุรกรรม Interbank, การโอนเงินระหว่างประเทศจะเร็วขึ้น

ในกรณีของ Retail CBDC ความโปร่งใสของกิจกรรมทางเศรษฐกิจจะเพิ่มขึ้น

ในทั้งสองกรณี: จะมีการลดต้นทุนการบริหารเงินสด สามารถบันทึกธุรกรรมได้ง่าย ใช้ Smart Contracts ได้

ข้อสังเกต

ความเสี่ยงด้านไซเบอร์ที่จะเพิ่มขึ้นสำหรับระบบการเงิน (ระบบ Blockchain ถูก Hack)

ความเสี่ยงอาชญากรรมไซเบอร์ที่เพิ่มขึ้นสำหรับบุคคลทั่วไป (E-Wallet ถูก Hack)

ความซับซ้อนที่จะเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการนโยบายการเงิน

ประเด็นที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม

- การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานทาง Blockchain
- การส่งเสริมความรู้ด้าน Blockchain ในกลุ่มประชาชนทั่วไป
- งานวิจัยจากภาครัฐและเอกชน

ที่มา: 'Digital Currency Series Vol. 1: Central Bank Digital Currency' – Bank of Thailand January 15th 2018.

บริการทุกระดับประทับใจ